

Українська АН. — К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. — Вип. 74 (№ 7). — С. 353—356.

6. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи: навч.-наук. вид. / авт. кол.: В. А. Скуратівський, В. П. Трошинський, П. К. Ситник та ін.; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трошинського. — К.; Львів: НАДУ, 2012. — 368 с.

УДК 331.28

Фурдичко Л. Є.,

канд. екон. наук, доц.,

кафедра фінансів,

Хоркава Н. Б.,

студентка,

Інститут економіки і менеджменту

ПЕРШІ НАСЛІДКИ ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ В УКРАЇНІ

Кожна держава формує та встановлює певні стандарти матеріального забезпечення для своїх громадян. Важливою категорією для оцінки життя населення є встановлення мінімальної заробітної плати. В Україні відбулися суттєві зміни з прийняттям закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» в основу якого закладено підвищення розміру мінімальної заробітної плати до 3200 грн на місяць з 1 січня поточного року. Попередньо, з останніми змінами на 1 грудня 2016 року, мінімальна заробітна плата становила 1600 грн [2]. Отже, фактично відбулося подвоєння стандартів життя населення. Варто зазначити, що причиною для таких змін було бажання вивести економіку з тіні та зробити її прозорішою. Ще однією причиною є те, що категорія заробітної плати є базою для оподаткування, тому її зростання повинно сприяти збільшенню надходжень до державного бюджету.

Станом на сьогодні проаналізувавши дані за січень 2017 року можна зробити певні висновки щодо доцільності та ефективності таких змін. По-перше, варто сказати, що підвищення мінімальної заробітної плати у 2 рази охопило значну частку працівників, заробітна плата яких коливалася у межах 1600—3200 грн., і на теперішній час — це 4 млн українців, 1,55 млн з яких є працівниками державних структур і 2,45 млн приватних. За даними Державної фіскальної служби спостерігалось збільшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб на 2,9 млрд грн, а від єдиного соціального внеску на 700 млн грн, що відповідно на

40 % і 20 % більше, ніж за січень 2016 року. Також за даними Державної служби зайнятості протягом січня надійшло близько 47 тис. звернень роботодавців, що на 51 % більше, ніж у попередньому місяці, а показник безробіття скоротився на 16 %, що становить 80 тис. осіб [1]. Такі зміни можна вважати позитивними і зробити висновок про те, що підвищення мінімальної заробітної плати було ефективним кроком.

Однак, дослідивши це питання на місцях, можна помітити, що існує ряд негативних наслідків. Найперше — це масові скорочення працівників. Підвищення мінімальної заробітної плати збільшило тиск на роботодавців, які повинні сплачувати мінімальний розмір єдиного соціального внеску у сумі 704 грн, замість 352 грн минулого року. А, відтак, для малих підприємств доцільніше зменшити кількість працівників, щоб не стати збитковими. Також, можна спостерігати певну нерівність відносно обов'язків працюючих та оплати праці. Так, розмір заробітної плати тих працівників, які у минулому році отримували близько 3200 грн, практично не змінився і, на сьогодні, такий самий як у працівників, що отримували дохід у межах 1600—3200 грн. Таким чином, працівник медицини, освіти та інших галузей, сфера відповідальності та кваліфікація яких є досить високими, отримують платню, що прирівняна до доходу працівників технічного обслуговування. Можна прослідкувати ще одну негативну тенденцію коли працівник для того, щоб отримувати мінімальну заробітну плату фактично працює за завищеною ставкою і, відповідно, тепер повинен виконувати більший обсяг роботи. А це означає збільшення фізичного та розумового навантаження на працюючого і, як можливий наслідок, добровільне бажання перейти працювати на півставки. І останнє, що варто виділити, це поступовий частковий, а згодом повний перехід деяких підприємств тіньовий сектор, де частина працівників буде незареєстрованою та отримуватиме зарплату в конвертах [3].

Отже, проаналізувавши результати підвищення заробітної плати за січень місяць не можна зробити однозначного висновку щодо ефективності та доцільності такого кроку. Як бачимо, є ряд позитивних наслідків, які стосуються наповнення державного бюджету, але водночас всередині господарських структур виникає безліч проблем, які потребують вирішення. Для того, щоб адекватно оцінити зміни, потрібно, щоб пройшло як мінімум півроку. А на сьогоднішній день важливо не допустити закриття малого і середнього бізнесу, їх переходу у тіньовий сектор. Завдання держави — це прослідкувати наслідки своїх реформ і, у разі необхідності, вживати стимулюючі важелі впливу на економіку.

Література

1. Веб-портал органів виконавчої влади України «Урядовий портал» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk>
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
3. Фінансовий портал «Finance.UA» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://finance.ua/ua/>

УДК 364.614.8:316.334.3

Гриненко А.М.,

канд. екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У РАКУРСІ СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасна соціальна політика, як політика, щодо соціального управління соціальними процесами, які спрямовані на реалізацію соціальних потреб і інтересів, захист їх відповідно до прав і можливостей особистості, в кінцевому підсумку спрямована на збереження цілісності соціальної системи, гармонізацію соціальних відносин та забезпечення соціальної справедливості в суспільстві.

Відомо, що соціальна справедливість є загальнопризною цінністю сучасного демократичного суспільства, що закріплена в документах світової спільноти зокрема в Міжнародних пактах ООН [1]. Тому в реалізації соціальної політики соціальної держави вона виступає як ключовий принцип.

Як категорія «Соціальна справедливість» — це соціально-психологічне сприйняття принципів і форм організації суспільства, що відповідає інтересам людей і соціальних груп, тобто узагальнена моральна оцінка суспільних відносин і один з основних загальнолюдських соціальних ідеалів, конкретне розуміння і зміст якого змінювалося протягом історії. Але і сьогодні немає єдиного розуміння її змісту. При визначенні соціальної справедливості найчастіше її співвідносять із соціальною рівністю, і в цьому контексті соціальна справедливість розуміється як міра рівності і нерівності в розподілі матеріальних і духовних благ у суспільстві, статусів і влади, а також у життєвому положенні різних суспільних груп [2].